

Jedino Zakon o BIA precizira da je neophodno prethodno odobrenje Vrhovnog kasacionog suda.

Narodna skupština Republike Srbije je 2013. godine usvojila Zakon o izmenama i dopunama Zakona o Vojnobezbednosnoj agenciji i Vojno obaveštajnoj agenciji kojim je između ostalog predviđeno i da je za tajni elektronski nadzor telekomunikacija i informacionih sistema radi prikupljanja za-držanih podataka o telekomunikacionom saobraćaju, bez uvida u njihov sadržaj, neophodna odluka nadležnog višeg suda.

Drugi zakon koji je bio pred Ustavnim sudom zbog nesaglasnosti pojedinih njegovih odredbi sa članom 41 Ustava je Zakon o elektronskim komunikacijama.

Ustavni sud je 2013. godine proglasio neustavnim članove 128, st. 1 i 5 i član 129, st. 4 navedenog zakona, kojima je između ostalog bilo predviđeno da se zadržanim podacima o elektronskim komunikacijama koje je operater dužan da čuva godinu dana nakon ostvarene komunikacije može pristupiti na zahtev državnog organa.

Narodna skupština je 13. juna 2014. godine donela Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama. Prema tekstu ovog zakona pristup zadržanim podacima nije dopušten bez pristanka korisnika, osim na određeno vreme i na osnovu odluke suda ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili zaštitu i bezbednost Republike Srbije. Prema novim zakonskim rešenjima organi bezbednosti i operatori imaju obavezu da vode evidenciju o pristupu bazama podataka operatora. Na ovaj način uspostavljena je kontrola pristupa bazama podataka o ostvarenoj komunikaciji koju čuvaju operatori i stvoreni su zakonski preduslovi za poštovanje prava na tajnost prepiske.

Podsećanja radi, Zaštitnik građana i Poverenik su tokom 2012. godine sprovedli nadzor da bi ustanovili da li i koliko često službe bezbednosti i policija bez valjanog pravnog osnova pristupaju bazama podataka mobilnih operatera. Rezultati sprovedenog nadzora, kao i podaci do kojih je Beogradski centar za ljudska prava došao na osnovu zahteva za pristup informacijama od javnog značaja bili su u najmanju ruku zabrinjavajući. Do ovakvog postupanja navedenih organa uglavnom je dolazilo usled krajnje restriktivnog tumačenja tada važećih zakona, a da li će nova zakonska rešenja preduprediti mogućnost zloupotrebe ovlašćenja policije i službi bezbednosti do kojih je dolazilo u prethodnim godinama, ostaje da se vidi u praksi.

Pred Ustavnim sudom se 2013. godine našao član 286 Zakonika o krivičnom postupku kojim su uređena ovlašćenja policije u predistražnom postupku. Navedeni član je u stavu 3 predviđao da po nalogu javnog tužioca, a ne suda, policija može pribaviti evidenciju ostvarene telefonske komunikacije, korišćenih baznih stanica ili izvršiti lociranje mesta sa kojeg se obavlja komunikacija. Narodna skupština je 23. maja 2014. godine usvojila Zakon o izmenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku kojim je između ostalih izmenjen i sporni član i propisano da samo sud, a na predlog javnog tužioca, može odlučiti o odstupanju od Ustavom garantovanog prava na tajnost prepiske. Narodna skupština je ovoga puta preduhi-trila odluku Ustavnog suda o usklađenosti navedenog člana sa Ustavom i promenila svoju dosadašnju praksu. Naime, praksa Narodne skupštine bila je da čeka odluku Ustavnog suda o neustavnosti